

Λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2008 και των κυκλικών μηχανισμών που συνέβαλαν στο ξέσπασμά της και επιδεινώσαν τις συνέπειές της, το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Financial Stability Board - FSB), η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (BCBS) και η G-20 απηύθυναν συστάσεις για τη μείωση των κυκλικών επιπτώσεων των χρηματοοικονομικών κανονισμών.

Τον Δεκέμβριο του 2010, η BCBS εξέδωσε νέα παγκόσμια κανονιστικά πρότυπα για την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών (κανόνες Βασιλείας III), συμπεριλαμβανομένων των κανόνων που απαιτούν την τήρηση αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου και των αντικυκλικών κεφαλαιακών αποθεμάτων ασφαλείας.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (ενδιαφέρον ΕΟΧ), εκδόθηκαν:

α) η **ΟΔΗΓΙΑ 2013/36/ΕΕ** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των Οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ και

β) ο **ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 575/2013** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για τα πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012.

Μάλιστα, κατά το σημείο 5 της αιτιολογικής του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, ρητώς ορίζεται ότι: «Ο παρών κανονισμός και η οδηγία 2013/36/ΕΕ θα πρέπει μαζί να θέτουν το νομικό πλαίσιο που θα διέπει την πρόσβαση σε δραστηριότητες, το εποπτικό πλαίσιο και τους κανόνες προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων (εφεξής από κοινού «ιδρύματα»). Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συνδυάζεται με την εν λόγω οδηγία.»

Στην Ελλάδα, προκειμένου να στηριχθεί το εγχώριο Χρηματοπιστωτικό Σύστημα, επισπεύσθηκε η ενσωμάτωση του ευρωπαϊκού παράγωγου δικαίου (Οδηγίες) και ψηφίσθηκαν νομοθετήματα που εν συνεχεία τροποποιήθηκαν σημαντικά. Στα πλαίσια αυτά, **α)** εκδόθηκε, με τον ν. 4172/2013 (Α'106), ο υφιστάμενος Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ), **β)** η άνω νέα τραπεζική Οδηγία για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (Capital Requirements Directive – CRD) των Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενσωματώθηκε με το νόμο 4261/2014 (Α'107), **γ)** αντικαταστάθηκε από 01.01.2015, δυνάμει του Κανονισμού ΕΕ 1606/2002, το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο των Τραπεζών (ΚΛΣΤ, ΠΔ 384 ΦΕΚ Α' 210/31.12.1992) με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), **δ)** συστήθηκαν, με τον ν. 4354/2015 (Α' 176), εταιρίες διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ).

Το τελευταίο νομοθέτημα (4354/2015), αν και εύλογα παραπέμπει στην πρακτική που είχε ήδη θεσμοθετηθεί στην Ιρλανδία κάποια χρόνια ενωρίτερα για την αντιμετώπιση των δικών τους ΜΕΔ, ήταν τόσο καινοτόμο σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, που η ΕΕ νομοθέτησε τη δημιουργία ανάλογων (του 4354/2015) νέων οντοτήτων μόλις το 2021 (Οδηγία (ΕΕ) 2021/2167).

Με το άρθρο 1 του ν.4354/2015 εισήχθησαν στην Ελληνική έννομη τάξη δύο (2) νέα εταιρικά μορφώματα: οι Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (Ε.Δ.Α.Μ.Ε.Δ.) και οι Εταιρείες Μεταβίβασης Απαιτήσεων από Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (Ε.Μ.Α.Μ.Ε.Δ.).

Το νομοθέτημα ως ψηφίστηκε δεν χαρακτήριζε το είδος των νέων αυτών οντοτήτων. Συγγνωστό, εξάλλου, ότι, μοναδική εκ του Νόμου αρμόδια Αρχή που χαρακτηρίζει την οντότητα που θέλει να δραστηριοποιηθεί στον ελληνικό Χρηματοπιστωτικό Τομέα είναι η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), η οποία και χορηγεί άδεια λειτουργίας στην εν λόγω οντότητα ανάλογη του χαρακτήρα και των δραστηριοτήτων της.

Ο Κωνσταντίνος Σπαρτινός του Νικολάου, πρώην βουλευτής Αχαΐας του ΣΥΡΙΖΑ, παρέπεισε, άγνωστο στον γράφοντα για ποιόν λόγο, ως εισηγητής στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής, την επιτροπή και έτσι το νομοθετικό σώμα στην ψήφιση της τροποποίησης του άνω Νόμου με την προσθήκη 25^{ης} παραγράφου στο άρθρο 1 αυτού, με την οποία προσέδωσε στις εταιρίες της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.4354/2015 (Ε.Δ.Α.Μ.Ε.Δ.), τον χαρακτηρισμό των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 3691/2008 (Α' 166).

Πλέον συγκεκριμένα, με το άρθρο 70 του ν.4389/2016 (Α'94), αντικαταστάθηκαν τα άρθρα 1, 2 και 3 του ν.4354/2015. Στο άρθρο 1, προστέθηκε στις [24] παραγράφους, μια επιπλέον, [25^η], με την οποία ορίστηκε: «Οι εταιρίες της περίπτωσης α' της παρ. 1 λογίζονται ως χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 3691/2008 (Α' 166) και ως υπόχρεα πρόσωπα κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 5 του ίδιου νόμου και εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με την περίπτωση Α' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου. Οι πληροφορίες της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3691/2008 πρέπει να είναι διαθέσιμες στον δανειολήπτη.».

Από την επισκόπηση των Πρακτικών των [4] συνεδριάσεων της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων (-α-στις 19.05.2016, ώρα 13:00, -β-στις 20.05.2016, ώρα 10:00, -γ-στις 20.05.2016, ώρα 14:00 και -δ-στις 20.05.2016, ώρα 18:00) για την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομικών «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της Συμφωνίας Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις», ο προαναφερόμενος, ως εισηγητής του νομοσχεδίου, το μόνον που εισηγήθηκε -στην 3^η συνεδρίαση- ήταν επ' ακριβώς το εξής: **«Στο επόμενο**

κεφάλαιο, στα άρθρα 70 και κάτω, υπάρχουν οι ρυθμίσεις που αφορούν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια».

Ειρήσθω εν παρόδω, "Χρηματοπιστωτικός Οργανισμός", κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 3691/2008 (Α' 166), είναι: α) Οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, β) Οι εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων, γ) Τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, δ) Τα ιδρύματα πληρωμών, ε) Οι εταιρείες παροχής πιστώσεων, στ) Οι ταχυδρομικές εταιρείες στην έκταση που ασκούν τη δραστηριότητα της διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων, ζ) Οι ανώνυμες εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου, η) Οι ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, θ) Οι ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων σε ακίνητη περιουσία, ι) Οι ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών, ια) Οι ανώνυμες εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, ιβ) Οι ανώνυμες εταιρείες επενδυτικής διαμεσολάβησης, ιγ) Οι ασφαλιστικές εταιρείες που ασκούν ασφαλίσεις ζωής ή/και παρέχουν υπηρεσίες σχετιζόμενες με επενδύσεις, ιδ) Οι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές, κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του π.δ. 190/2006 (ΦΕΚ 196 Α'), όταν δραστηριοποιούνται στον τομέα της ασφάλειας ζωής ή και της παροχής υπηρεσιών σχετιζόμενων με επενδύσεις. Εξαιρούνται οι συνδεδεμένοι ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές, όπως ορίζονται στην παρ. 7 του άρθρου 2 του ως άνω προεδρικού διατάγματος, ιε) Τα στερούμενα ίδιας νομικής προσωπικότητας υποκαταστήματα ή γραφεία αντιπροσωπείας στην Ελλάδα χρηματοπιστωτικών οργανισμών οι οποίοι έχουν την έδρα τους στην αλλοδαπή, ιστ) Άλλες επιχειρήσεις που δεν είναι πιστωτικά ιδρύματα και των οποίων η κύρια δραστηριότητα συνίσταται στην απόκτηση συμμετοχών ή στην άσκηση μιας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα στοιχεία β' έως ιβ' και ιε' της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του ν. 3601/2007. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος δύναται να ορίζονται και άλλες δραστηριότητες των επιχειρήσεων της κατηγορίας αυτής.».

Επιπλέον, με την ανωτέρω τροποποίηση η ονομασία των νέων εταιρικών μορφωμάτων άλλαξε από Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (Ε.Δ.Α.Μ.Ε.Δ.) και Εταιρείες Μεταβίβασης Απαιτήσεων από Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (Ε.Μ.Α.Μ.Ε.Δ.) σε Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Ε.Δ.Α.Δ.Π) και σε Εταιρείες Απόκτησης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Ε.Α.Α.Δ.Π.), αντίστοιχα, επεκτείνοντας ούτως την δραστηριότητά τους και στα ενήμερα δάνεια και πιστώσεις.

Στο σημείο αυτό, ας υπενθυμιστεί ότι ο ν.4354/2015, πέραν της ανωτέρω τροποποίησης με τον ν.4389/2016, υπέστη σειρά επιπλέον τροποποιήσεων με τους νόμους 4393/2016, 4472/2017, 4549/2018, 4643/2019 και 4701/2020, έως ότου καταργήθηκε με τον ν.5072/2023.

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 του νεοπαγούς νόμου 5072/2023, με τον οποίον αφ' ενός καταργήθηκε ο ν.4354/2015 και αφ' ετέρου ενσωματώθηκε η Οδηγία 2021/2167/ΕΕ, ρητώς ορίζεται ότι **«οι διαχειριστές πιστώσεων αποτελούν χρηματοδοτικά ιδρύματα κατά την έννοια της περ. 26 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013».**

Συνοψίζοντας, οι εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις (ενδεικτικά: Ceral, doValue, Intrum) αποτελούν, άνευ όρων *ex lege*, χρηματοδοτικά ιδρύματα (άρ.1 παρ.1α. εδ. β ν.4354/2015, άρ.5 παρ.2

ν.5072/2023)· κατά δε προφανή νομικό πλεονασμό, λογίζονται και ως χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί επειδή εισπράττουν και κατέχουν χρηματικά ποσά δανειοληπτών για λογαριασμό εντολέων της (άρ.3 παρ.3 περ.ε, ν.4557/2018 ως τροποποιήθηκε με το άρθρο 38 ν.5072/2023).

Από την επισκόπηση όμως του οικείου πρωτογενούς δικαίου, δηλαδή του παράγωγου ευρωπαϊκού δικαίου που είτε εφαρμόζεται αμέσως, όπως οι Κανονισμοί, είτε εφαρμόζεται με ενσωμάτωση στα εθνικά δίκαια, όπως οι Οδηγίες, διακριβώνεται σημαντική, ουσιώδης διαφοροποίηση ως κατωτέρω.

Οι εφαρμοζόμενες, εν προκειμένω, διατάξεις του ενωσιακού δικαίου είναι ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 (ως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/2033) και η Οδηγία 2013/36/ΕΕ, η Οδηγία 2021/2167/ΕΕ και η Οδηγία 2015/849/ΕΕ.

Από την επισκόπηση των ως άνω διατάξεων, τη συγκριτική μελέτη και αντιπαραβολή τους με τα προαναφερθέντα εθνικά νομοθετήματα διαπιστώνουμε ότι τα τελευταία αντίκεινται ευθέως στο παράγωγο ευρωπαϊκό δίκαιο.

Ειδικότερα,

Κατά το άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 26 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 (σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012), ως «**χρηματοδοτικό ίδρυμα**» νοείται μια επιχείρηση πλην ιδρύματος, η κύρια δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην απόκτηση συμμετοχών ή στην άσκηση μίας ή περισσότερων από τις δραστηριότητες που παρατίθενται στα σημεία 2 έως 12 και στο σημείο 15 του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, περιλαμβανομένων των χρηματοδοτικών εταιρειών συμμετοχών, των μικτών χρηματοοικονομικών εταιρειών συμμετοχών, των ιδρυμάτων πληρωμών κατά την έννοια της οδηγίας 2007/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά (23) και των εταιρειών διαχείρισης, αλλά αποκλεισμένων των ασφαλιστικών εταιρειών χαρτοφυλακίου και των ασφαλιστικών εταιρειών χαρτοφυλακίου μεικτής δραστηριότητας όπως ορίζονται στο άρθρο 212 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) της οδηγίας 2009/138/ΕΚ. Οι δραστηριότητες που παρατίθενται στα σημεία 2 έως 12 και στο σημείο 15 του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2013/63/ΕΕ είναι: 2.Χορήγηση πιστώσεων, στην οποία περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων: η καταναλωτική πίστη, συμβάσεις πίστωσης για ακίνητα, οι πράξεις αναδόχου εισπράξεως απαιτήσεων (factoring) με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής, η χρηματοδότηση εμπορικών συναλλαγών (συμπεριλαμβανομένου του forfeiting, 3. Χρηματοδοτική μίσθωση (leasing), 4. Υπηρεσίες πληρωμών, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της οδηγίας 2007/64/ΕΚ, 5. Έκδοση και διαχείριση άλλων μέσων πληρωμών (π.χ.

ταξιδιωτικών και τραπεζικών επιταγών) στον βαθμό που η δραστηριότητα αυτή δεν καλύπτεται από το σημείο 4, **6**. Εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων, **7**. Συναλλαγές για λογαριασμό του ιδίου του ιδρύματος ή της πελατείας του σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις: α) μέσα της χρηματαγοράς (επιταγές, γραμμάτια, ομόλογα καταθέσεων κ.λπ.), β) αγορές συναλλάγματος, γ) χρηματοπιστωτικά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (financial futures) ή δικαιώματα προαίρεσης (options), δ) μέσα σχετικά με συνάλλαγμα και επιτόκια, ε) κινητές αξίες, **8**. Συμμετοχές σε εκδόσεις τίτλων και παροχή συναφών υπηρεσιών, **9**. Παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις όσον αφορά τη διάρθρωση του κεφαλαίου, τη βιομηχανική στρατηγική και συναφή θέματα και συμβουλών και υπηρεσιών στον τομέα της συγχώνευσης και της εξαγοράς επιχειρήσεων, **10**. Μεσολάβηση στις διατραπεζικές αγορές, **11**. Διαχείριση χαρτοφυλακίου ή παροχή συμβουλών για τη διαχείριση χαρτοφυλακίου, **12**. Φύλαξη και διαχείριση κινητών αξιών και **15**. Έκδοση ηλεκτρονικού χρήματος.

Κατά το άρθρο 3 σημείο 8 της Οδηγίας 2021/2167/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2021 (για τους διαχειριστές πιστώσεων και τους αγοραστές πιστώσεων και την τροποποίηση των οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2014/17/ΕΕ) , **«διαχειριστής πιστώσεων»** είναι το νομικό πρόσωπο το οποίο, στο πλαίσιο των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων, διαχειρίζεται και επιβάλλει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με τα δικαιώματα πιστωτή στο πλαίσιο μη εξυπηρετούμενης σύμβασης πίστωσης ή με την ίδια τη μη εξυπηρετούμενη σύμβαση πίστωσης, για λογαριασμό αγοραστή πιστώσεων, και ασκεί τουλάχιστον μία ή περισσότερες δραστηριότητες διαχείρισης πιστώσεων.

Οι δραστηριότητες διαχείρισης πιστώσεων που παρατίθενται στο σημείο 9 του άρθρου 3 της Οδηγίας 2021/2167/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2021 (για τους διαχειριστές πιστώσεων και τους αγοραστές πιστώσεων και την τροποποίηση των οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2014/17/ΕΕ) είναι μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες δραστηριότητες: α) είσπραξη ή ανάκτηση, από τον δανειολήπτη, κάθε οφειλόμενου ποσού που σχετίζεται με τα δικαιώματα πιστωτή στο πλαίσιο σύμβασης πίστωσης ή με την ίδια τη σύμβαση πίστωσης, β) επαναδιαπραγμάτευση με τον δανειολήπτη, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, οικονομική όρων και προϋποθέσεων που σχετίζονται με τα δικαιώματα πιστωτή στο πλαίσιο σύμβασης πίστωσης, ή με την ίδια τη σύμβαση πίστωσης, σύμφωνα με τις οδηγίες του αγοραστή πιστώσεων, εφόσον ο διαχειριστής πιστώσεων δεν είναι μεσίτης πιστώσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 στοιχείο στ) της οδηγίας 2008/48/ΕΚ ή στο άρθρο 4 σημείο 5) της οδηγίας 2014/17/ΕΕ, γ) διαχείριση οικονομική καταγγελιών σχετικά με τα δικαιώματα πιστωτή στο πλαίσιο σύμβασης πίστωσης ή με την ίδια τη σύμβαση πίστωσης, δ) ενημέρωση του δανειολήπτη για τυχόν μεταβολές των επιτοκίων ή των εξόδων ή οικονομική οφειλόμενων ποσών που σχετίζονται με τα δικαιώματα πιστωτή στο πλαίσιο σύμβασης πίστωσης ή με την ίδια τη σύμβαση πίστωσης).

Από τη συγκριτική μελέτη των ως άνω νομοθετημάτων προκύπτει ότι το «χρηματοδοτικό ίδρυμα» διακρίνεται του «διαχειριστή πιστώσεων» με λειτουργικά κριτήρια (καταστατικές δραστηριότητες).

Τέλος, κατά το άρθρο 3 περίπτωση 2 της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Μαΐου 2015 (σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής) , ως «χρηματοπιστωτικός οργανισμός» νοείται: α)επιχείρηση εκτός από πιστωτικό ίδρυμα, η οποία ασκεί μια τουλάχιστον από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα σημεία 2 έως 12, 14 και 15 του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων των ανταλλακτηρίων συναλλάγματος (bureaux de change)· β)ασφαλιστική επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 13 σημείο 1) της οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, στον βαθμό που ασκεί δραστηριότητες ασφάλισης ζωής οι οποίες καλύπτονται από την εν λόγω οδηγία· γ)επενδυτική εταιρεία κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 1 σημείο 1) της οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου· δ)οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων που διαθέτουν στο κοινό μέσω της αγοράς μερίδια ή μετοχές τους· ε)ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 5) της οδηγίας 2002/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όταν δραστηριοποιούνται στον τομέα της ασφάλισης ζωής και άλλων υπηρεσιών με επενδυτικό σκοπό, με εξαίρεση τους συνδεδεμένους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές κατά την έννοια του σημείου 7) του εν λόγω άρθρου· στ)τα υποκαταστήματα των χρηματοπιστωτικών οργανισμών που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ε), όταν βρίσκονται στην Ένωση, ανεξαρτήτως του εάν η έδρα τους βρίσκεται σε κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα·

Συνοψίζοντας,

Σε αντίθεση, λοιπόν, με τις σχετικές εθνικές διατάξεις (αρ.1 παρ.1α εδ.β ν.4354/2015, αρ.5 παρ.2 ν.5072/2023) που τις εταιρείες των νόμων αυτών, τις χαρακτηρίζουν, άνευ όρων, ως «χρηματοδοτικά ιδρύματα», οι αντίστοιχες, πρωτογενείς των ανωτέρω εθνικών διατάξεων, ευρωπαϊκές διατάξεις (άρ. 4 παρ.1 σημείο 26 Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, σημεία 2 έως 12 και σημείο 15 του παραρτήματος Ι & άρ.34 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ και της άρ. 3 σημεία 8, 9 Οδηγίας 2021/2167/ΕΕ) διακρίνουν τα «χρηματοδοτικά ιδρύματα» από τους «διαχειριστές πιστώσεων» με καταστατικά και λειτουργικά κριτήρια (μετοχικό κεφάλαιο και καταστατικές δραστηριότητες). Επιπλέον, με το άρ.3 παρ.3 περ.ε, ν.4557/2018 (ως τροποποιήθηκε με το άρ. 38 ν.5072/2023) ενσωματώθηκε εσφαλμένα το άρ. 3 περ. 2 της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ κατά το μέρος που κατά την ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία προστέθηκε, εκτός του ευρωπαϊκού

κειμένου, ότι ο διαχειριστής πιστώσεων «λογίζεται ως χρηματοπιστωτικός οργανισμός επειδή εισπράττει και κατέχει χρηματικά ποσά δανειοληπτών για λογαριασμό εντολέων της».

Στο σημείο αυτό, δέον να υπενθυμιστούν τα κάτωθι συγγνωστά:

Συγγνωστό ότι, στις 07 Φεβρουαρίου 1992 υπογράφηκε στο Μάαστριχτ της Ολλανδίας η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, επίσημα γνωστή ως «Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση» ή/και «Συνθήκη Μάαστριχτ». Η Συνθήκη του Μάαστριχτ, θεωρείται η πλέον ιστορική και σημαντική συνθήκη της Ευρωπαϊκής ηπείρου και η δεύτερη ομοίως σε παγκόσμια κλίμακα μετά εκείνης της ίδρυσης του ΟΗΕ. Ιστορικά δεν υπήρξε ποτέ στην παγκόσμια ιστορία παρόμοια συνθήκη με τόσο πλούσιο οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό και πολιτισμικό περιεχόμενο, που να διατηρούσε ταυτόχρονα και το "ισότιμον" των συμμετεχόντων κρατών.

Συγγνωστό ότι, με το μόνον άρθρο του ν.3341/2005 (Α' 115), «κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ.1 του Συντάγματος, η Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης μετά των Πρωτοκόλλων που προσαρτώνται στη Συνθήκη των Παραρτημάτων I και II της Συνθήκης και των σχετικών Δηλώσεων που προσαρτώνται στην Τελική Πράξη της Διάσκεψης των αντιπροσώπων των Κυβερνήσεων των Κρατών-Μελών, που υπογράφηκαν στη Ρώμη στις 29 Οκτωβρίου 2004».

Συγγνωστό ότι, έκτοτε, ως Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα δεσμεύεται από το Ευρωπαϊκό Παράγωγο Δίκαιο, ήτοι από τους κανόνες δικαίου που εκδίδουν τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιέχονται σε Κανονισμούς, Οδηγίες και Αποφάσεις.

Συγγνωστό ότι, κατ' άρθρον 288 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), «**Ο κανονισμός έχει γενική ισχύ. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος. Η οδηγία δεσμεύει** κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται, **όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών. Η απόφαση είναι δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της.** Όταν ορίζει αποδέκτες, είναι δεσμευτική μόνο για αυτούς.».

Συγγνωστό ότι, το δίκαιο της ΕΕ πρέπει να εφαρμόζεται από τον εθνικό δικαστή, διότι απολαύει προτεραιότητας έναντι του εσωτερικού δικαίου (υπόθεση 6/64 Costa κατά Enel· υπόθεση C 409/06 Winner Wetten, σκέψη 53).

Συγγνωστό ότι, τα εθνικά δικαστήρια υποχρεούνται να ερμηνεύουν το εθνικό τους δίκαιο, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ενωσιακού δικαίου. Αυτό μπορεί και να οδηγήσει ακόμη σε αλλαγή της καθιερωμένης νομολογίας, όπου είναι απαραίτητο, εάν βασίζεται σε ερμηνεία του εσωτερικού δικαίου που είναι ασυμβίβαστη με τους στόχους μιας οδηγίας (υπόθεση C-441/14 DI, σκέψη 33).

Συγγνωστό ότι, η ερμηνεία του εθνικού δικαίου πρέπει να διασφαλίζει την πλήρη αποτελεσματικότητα του δικαίου της ΕΕ (υπόθεση C-573/17 Poręcki, σκέψεις 53-55).

Συγγνωστό ότι, σε περίπτωση που είναι αδύνατη η σύμφωνη προς τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας, το εθνικό δικαστήριο στο οποίο έχει ανατεθεί, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του, η εφαρμογή των κανόνων του δικαίου της Ένωσης **έχει την υποχρέωση** να διασφαλίζει την πλήρη αποτελεσματικότητά τους, αφήνοντας εν ανάγκη αυτεπαγγέλτως ανεφάρμοστη κάθε αντίθετη διάταξη της εθνικής νομοθεσίας, έστω και μεταγενέστερη, χωρίς να υποχρεούται να ζητήσει ή να αναμείνει την προηγούμενη εξαφάνισή της είτε διά της νομοθετικής οδού είτε μέσω οποιασδήποτε άλλης συνταγματικής διαδικασίας (πρβλ. απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 2018, Minister for Justice and Equality και Commissioner of An Garda Síochána, C 378/17, EU:C:2018:979, σκέψη 35, καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία) (υπόθεση C-573/17 Poręcki, σκέψη 58). Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι κάθε αρμοδίως επιληφθέν υποθέσεως εθνικό δικαστήριο έχει την υποχρέωση, ως όργανο κράτους μέλους, να αφήνει ανεφάρμοστη κάθε διάταξη του εθνικού δικαίου που αντιβαίνει προς διάταξη του δικαίου της Ένωσης η οποία έχει άμεσο αποτέλεσμα στη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί (πρβλ. αποφάσεις της 8ης Σεπτεμβρίου 2010, Winner Wetten, C 409/06, EU:C:2010:503, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία της 24ης Ιανουαρίου 2012, Dominguez, C 282/10, EU:C:2012:33, σκέψη 41, καθώς και της 6ης Νοεμβρίου 2018, Bauer και Willmeroth, C 569/16 και C 570/16, EU:C:2018:871, σκέψη 75) (υπόθεση C-573/17 Poręcki, σκέψη 61).

Συγγνωστό ότι, δεν είναι απαραίτητο οι διάδικοι να επικαλούνται ρητά ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ποιες μεμονωμένες διατάξεις εθνικού δικαίου θα πρέπει τα δικαστήρια αυτά **να μην εφαρμόζουν** ή **να ερμηνεύουν σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ**. Αντίθετα, ο προσδιορισμός των διατάξεων αυτών και η ανάπτυξη της προσέγγισης για την εξάλειψη τυχόν αντίφασης μεταξύ του εθνικού δικαίου και του δικαίου της ΕΕ αποτελεί μέρος της υποχρέωσης των εθνικών δικαστηρίων ώστε να επιτύχουν το αποτέλεσμα που προβλέπει η οδηγία (Προτάσεις στην υπόθεση C-254/19 Friends of the Irish Environment, σκέψεις 67, 69). Με αυτόν τον τρόπο, η αρχή της υπεροχής του δικαίου της ΕΕ κατέστησε δυνατή την υπέρβαση πολλών διαδικαστικών εμποδίων που προκύπτουν από το εθνικό δίκαιο, σε διαδικασίες οι οποίες βασίζονται στο δίκαιο της ΕΕ. Σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις, οδήγησε το εθνικό δικαστήριο να εφαρμόσει διαδικαστικούς κανόνες και να λάβει μέτρα σε καταστάσεις που δεν προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο (υπόθεση C-415/11 Aziz, σκέψη 64).

Σύμφωνα με το δελτίο τύπου της Τράπεζας της Ελλάδος, με ημερομηνία 18.09.2024, η συνολική ονομαστική αξία των δανείων του ιδιωτικού τομέα στην Ελλάδα, τα οποία διαχειρίζονται οι εγχώριες Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (ΕΔΑΔΠ) και έχουν μεταβιβαστεί σε εξειδικευμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στο εξωτερικό, ανήλθε στα 69,768 δισεκατομμύρια

ευρώ στο τέλος του δεύτερου τριμήνου του 2024, έναντι 70,045 δισεκατομμυρίων ευρώ το προηγούμενο τρίμηνο, σημειώνοντας μείωση κατά 277 εκατομμύρια ευρώ.

Πόσο από αυτά τα 277 εκατομμύρια ευρώ έχει εισπραχθεί μέσω πλειστηριασμών στην Ελλάδα δεν είναι εύκολα διαθέσιμο, καθώς τα σχετικά δεδομένα δεν δημοσιεύονται τακτικά ή με λεπτομέρειες. Ωστόσο, σύμφωνα με δημοσίευμα του 2016 ("Οι πλειστηριασμοί ακινήτων σε ιστορικό χαμηλό", 29.12.2016, reporter.gr), το συνολικό ποσό που συγκεντρώθηκε από πλειστηριασμούς ακινήτων εκείνο το έτος ανήλθε σε περίπου 1 δισεκατομμύριο ευρώ. Από αυτό και μόνο, θα μπορούσε να συναχθεί ότι η πλειονότητα των 277 εκατομμυρίων ευρώ συγκεντρώθηκε μέσω πλειστηριασμών που επισπεύστηκαν από τις εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις, γνωστές ως servicers.

Δοθέντος όμως ότι, καμία από τις εταιρείες διαχείρισης από δάνεια και πιστώσεις δεν πληροί τους καταστατικούς και λειτουργικούς όρους που η Ευρωπαϊκή νομοθεσία επιβάλλει ώστε να χαρακτηριστούν ως «χρηματοδοτικά ιδρύματα» (ίδτε *Ιστορικό Ανακοινώσεων ΓΕΜΗ εκάστης εταιρείας*), οι εταιρείες αυτές δεν αποτελούν «χρηματοδοτικά ιδρύματα» (financial institutions) αλλά «διαχειριστές πιστώσεων» (credit servicers). Συνεπώς, όλες οι συμβάσεις ανάθεσης διαχείρισης σε αυτές τις οντότητες, βάσει του Νόμου 4354/2015, είναι απολύτως άκυρες, καθώς, σύμφωνα με τον συγκεκριμένο νόμο, τέτοιες αναθέσεις γίνονται αποκλειστικά σε "χρηματοδοτικά ιδρύματα" και όχι σε τρίτους. Οι συμβάσεις ανάθεσης διαχείρισης δυνάμει του Νόμου 3156/2003, ο οποίος επιτρέπει όχι μόνο σε χρηματοδοτικά ιδρύματα αλλά και σε τρίτους να αναλάβουν τη διαχείριση, θα μπορούσαν ενδεχομένως να θεραπευτούν στο μέλλον, εφόσον οι σχετικές εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις καταστούν εγγυητές των μεταβιβαζόμενων απαιτήσεων, όπως ορίζεται στο Άρθρο 10, Παράγραφο 14 του Νόμου 3156/2003

Το μόνο βέβαιο, ξεκάθαρο και ασφαλές συμπέρασμα είναι ότι όλοι οι πλειστηριασμοί που έχουν διεξαχθεί μέχρι σήμερα από αυτές τις εταιρείες είναι άκυροι.

Maitre en droit privé

Λεωνίδας Χ. Στάμος

Δικηγόρος Αθηνών παρ' Αρείω Πάγω